

ВЕСТКИ

Ваўкавыскіх сяброў, БНФ
"Адраджэньне"

№ 1 • лістапад 1990 г. • кошт 50 к.

Шаноўны чытач! Перад Вамі — першы нумар першай ваўкавыскай апазіцыйнай газеты. Яна, вядома не адпавядае пакуль міжнародным узорам. Але што зробіць — магчымасцяў у нас сёньня значна менш, чым у афіцыйных выданняў. Як ія метр мае новая газета? Перш за ўсё гэта:

— праўдзівая інфармацыя аб тым, пра што афіцыйны друк або ўпарта маўчыць, або піша такую хлусьню, што разумнаму чалавеку нават чытаць сорамна;

— выкрыцьцё хлусьні нашых афіцыйных ідэолягаў / у тым ліку і ваўкавыскіх;

— інфармацыя аб дзейнасці БНФ "Адраджэньне" ды іншых апазіцыйных таварыстваў, арганізацыяў, суполак — як у Ваўкавыску, так і за яго межамі;

— інфармацыя аб дзейнасці дэпутаткай апазіцыі ў гарадзкім Саветах;

Апрача гэтага на старонках "ВЕСТАК" будуць прысутнічаць і іншыя самыя разнастайныя тэмы — гэта і гісторыя, і эканоміка, і культура ды мастацтва, сатыра ды гумар, гандаль ды забеспячэнне — усяго не пералічыць...

Але адразу зробім невялічкую агаворку: мы ня з тых, хто можа дазволіць сабе друкаваць кулінарныя рэцэпты ды навіны спорту — газета будзе мець грамадзка-палітычны ўхл.

Вядома, што у Вас, шаноўны чытач узнікае шмат пытанняў, звязаных з яе дзейнасцю. Паспрабуем адказаць на некаторыя, як нам здаецца, найбольш натуральныя.

Магчыма, ўзнікне пытанне наконт правапісу ў беларускамоўных тэкстах: маўляў, ці не занадта шмат памылак? Гэта не зусім так: справа ў тым, што мы спрабуем вярнуць той правапіс, які быў скалечаны ў 30-я гады рэформам Галадзёда ды Кандыбовіча /маўляў на увазе такія асаблівасці, як алітэрацыйны мяккі знак, пераднаціскная "я" ды іншы/. Зараз ужо прызнана, што рэформа аказалася няўдачай: новы правапіс зрабіў паўны ўплыў на вымаўленне, а у выніку мова згубіла колішняю м'ялагучнасць, стаўшы зь беларускай мовы "бэсасэраус-каю"...

Законнае пытанне: чым абумоўлены такі вялікі кошт? Зразумейце нас, калі ласка: мы працуем зусім у іншых умовах, чым афіцыйныя газеты. Паперу нам ніхто не пастаўляе. Яе даводзіцца набываць, як кажуць, дзе Бог дасць. А там кошт значна вышэйшы за дзяржаўны... Аналягічна і з друкам: апазіцыйную незарэгістраваную газету за бясплатна ніхто друкаваць ня возьмецца. Таму зразумейце нас правільна — ніякія мы ня спэкулянты...

Якая будзе парнядычнасць? На першы час мы плянуем прыкладна раз на месяц. Але трэба ўлічыць і той факт, што гэты нумар можа быць і апошнім. Гэта можа здарыцца з-за таго, што ВЕСТКІ не спадабаюцца чытачам. Або з-за таго, што нам скрупяць шыю тым, каму нашая газета стане ўпоперак горла. Але мы спадзяемся, што гэтага ня здарыцца.

Варта адзначыць і тую сумную акалічнасць, што газета не зарэгістравана. Але закону гэта не прычынь. Справа ў тым, што, паводле Закону аб друку, тыя выданні, наклад якіх меней за тысячу, рэгістравать неабавязкова. А гэта дае нам магчымасць пакуль што пачакаць з гэтаю бюракратычнай працэдураю. Вось калі ВЕСТКІ будуць мець вялікую аўдыторыю... Але гэта — ўжо другая тэма.

Як будзе распаўсюджвацца газета? Тут складанасцяў болей. Падпіску мы нажалі з-за цэлага шэрагу розных прычынаў здзейсніць ня здолеем. Таму набыць ВЕСТКІ можна будзе толькі ў Клубе "Дэмакратычны выбар" або ў грамадзкіх распаўсюджвальніках. Рэдакцыя распаўсюджваньнем газеты не займаецца.

Ваши водгукі ды меркаваньні дасылайце, калі ласка, на адрас:

231900, Гародзенская вобл. гор. Ваўкавыск, вул. Сацыялістычная, д. 13, кв. 7, Патапёнку Э. Г.

Рэдакцыя таксама просіць прабачэння за нізкі ўзровень аздаблення і друку. Але зразумейце: газета робіцца ў вольны ад працы час непрафэсійналамі з дапамогаю саматужных "тэхналёгіяў".

Спадзяемся, што гэты "першы блін" ня будзе "камяком"...

СЁНЬНЯ У НУМАРЫ:

Ст. 2

"Наступствы адной сустрэчы" — аб тым, як дэпутаты з Клубу "Дэмакратычны выбар" сустрэліся з выбаршчыкамі і што з гэтага атрымалася.

"Історыя с дэманстрацыяй" — чаму волковычан усё-такі согнали на плошчась 07. X. 90

Ст. 3

"Семдзесят пятая!" — як праходзілі выбары ў бальніцы — семдзесят пятай выбарчай акрузе.

Ст. 4-5

"Нататкі пра сымболі" — герб Ваўкавыска — які ён на самой справе?

Ст. 7

"Что дальше?" — о том, что мы имеем после выборов и как из этого выскребаться.

Ст. 8

Р О З Н А Е — абвесткі, інфармацыя.

НАСТУПСТВЫ АДНОЙ СУСТРЭЧЫ

Сустрэча, аб'якой пойдзе гаворка, адбылася 28-га кастрычніка ў ГДК. Гэта была першая спроба справаздачы перад выбаршчыкамі дэпутатаў, якія прадстаўляюць у гарадзкім, абласным ды Вярхоўным Саветах Клас "Дэмакратычны выбар" ды БНФ. Гэта была спроба даць адказ на пытаньне: "Куды падзеліся "нефармалы", што нарабілі столькі шуму падчас выбараў?"

Вядома, не зусім звыкла гэта ў Ваўкавыску — хваля мітынгаў ды акцый пратэсту не кранула пакуль наш горад.

Натуральна, што ня усё атрымалася так, як варта было б — няма ў нас яшчэ вопыту такіх сустрэч, ды й прамовы ў нас атрымліваюцца не такімі прыгожымі, як у партыйных функцыянераў. Зразумела, што й сказаць мы паспелі далёка ня усё з таго, што жадалі. Нават ня глядзячы на тое, што сустрэча зацягнулася на чатыры з паловай гадзіны!.. Красамоўная акалічнасьць: людзі, што прыйшлі на яе, ня скардзіліся потым на працягласць. Дзякуй усім тым, хто быў у зале. Шчыры дзякуй тым, хто ахвяраваў вольным часам ды наведваў у той дзень ГДК!

Трэба адзначыць, што сустрэча прайшла нават лепш, чым мы спадзяваліся. Зала ставілася да дэпутацкай групы К"Д.В."/БНФ надзвычай дабрабычліва. Людзі падтрымалі нас, а не гарадзкую партакратыю...

А што потым? А потым пачалася другая гісторыя: спроба рэваншу з боку нашых апанентаў. І трэба сказаць, не найлепшым чынам. Першаю "ластаўкаю" быў артыкул пад назваю "Ад Варкуты да вуліцы Паўднёвай" /"Знамя Октября", 30"X"90г./ . Што казаць пра яго? Аўтар убачыў у зале тое, што жадаў убачыць. А потым падаў гэта у тым выглядзе, што патрэбны гаркаму КПБ. Чаго варта, напрыклад такі радкі: "...как может один депутат... давать оценку...: "Зайцев — самый непопулярный руководитель в городе. То, что он — депутат горсовета — возмутительный факт"... Прабачце, паважаны Мікалай Мікалаявіч, але магу запэўніць Вас, што пад гэтымі словамі падпішуча, бадай што, 90% жыхароў гораду! А навошта тузаць факты, падганяючы ход падзеяў пад сваё меркаваньне?! Вы п'яніце, што падчас прамовы І. Цыбульскага людзі пачалі выходзіць з залы, што ён "...бытых полчаса рассказывал, что забастовка началась не 13-го, а 11-го..." Дык вы ж нічога ня чулі, калі так: ні пра дачыненне да шахцёрскіх страйкаў Андрэя Сахарова, ні пра сувязі страйкавых камітэтаў з шахцёра-

мі Англіі. А што тычыцца выхаду з залы, дык глядзець трэба было уважліва: прысутныя выходзілі /нават групамі/ менавіта падчас прамовы У. Лукашэвіча, якога, калі верыць Вам, усе слухалі "...с напряжённим вниманием..." Наконт зместу гэтага артыкулу можна сказаць адно: аўтар меў мэту, чаго б гэта не каштавала, паказаць: дэпутатка апазіцыя ў Ваўкавыскім гарадзкім Саветае — пустазвон, якія ня маюць аніякае падтрымкі... Дамагліся вы гэтага, ці не — час паказа.

Але ж рэванш на гэтым не павінен спыніцца! І вось ужо наладжваюцца сход дэпутатаў, дзе мае адбыцца амеркаваньне "паведения группы депутатов". Ну, вядома ж: як без яго?! І сход адбыўся. Было выкарыстана усё: ад тонкага ператузваньня фактаў да непрыкрытае хлусьні. Чаго вартае, напрыклад, такое абвінавачваньне: чаму не пасадзілі ў прэзідыюм нас — старшыню Савету ды старшыню выканкаму?!

Вось так: нават не зразумелі таго, што на сцэне быў не ганаровы прэзідыюм, а проста дэпутаты апазіцыйнае групы...

Былі шматлікія абвінавачваньні, што мы "клеветаем" ды "оскорбляем". Прабачце калі ласка, шануюныя апаненты, але ж сярод вас ёсьць людзі зь юрыдычнаю адукацыяй! Калі яны вам гэтага не растлумачылі, дык паслухайце, калі ласка, нас: у выпадку наяўнасьці ў нашых дзеяньнях складу злачынства, што трапляе пад артыкул 128-мы Крымінальнага кодэксу /паклёп/ або 129-ты /абраза/, зьвяртайцеся ў суд, не апаляючы да дэпутатаў. Але асноўнае наша "злачынства" — ў тым, што мы нібыта падаем дзейнасьць Савету ў скажоным ды падтасаваным выглядзе.

Ну, што ж, калі вы лічыце, нібыта гарадзкі Савет /а таксама й вышэйстаячы/ прынеслі ў гэтым скліканьні шмат карысьці, дык заставайцеся пры сваіх асабістых думках...

Як заўсёды ў такіх выпадках, сход прыняў адкрытым галасаваньнем пэўнае рашэньне. Якая ж? А вось такая: трэба дамагацца нечарговае сясіі. Па-першае, на ёй трэба вырашыць пытаньне наконт М. Кавальчука, які ня мае пасьля такіх падзей аніякага права быць намесьнікам старшыні. А па-другое: трэба ж нешта рабіць з гэтак непаслухмянаю апазіцыяй...

Але менавіта тут і ўзьнікаюць цяжкасьці. Справа ў тым, што думка аб нечарговай сясіі прышлася даспадобы й нам: надшыоу час высвятляць пытаньне наконт старшыні, які нібыта ёсьць, нібыта яго няма. А з гэтага вы-

нікае: паводле Рэгляменту, давадзецца сёньняшняму старшыні або складаць паўнамоцтвы, або пераходзіць працаваць у Савет. Такім чынам, невядома, каму горш будзя ад такога павароту.

Справа зь нечарговай сясію з такою нагоды пакуль прыпынена. Але адно вызначана канчаткова: ў наступны раз такую сустрэчу нам правесці будзе значна цяжэй. Дзеля таго, каб яе прадухліць ёсьць шмат бюракратычных мэтадаў. Дарэчы, гэта была адна з прычын, што прымуслі нас стварыць сваю газету...

Э. Патапёнак.

История с ДЕМОНСТРАЦИЕЙ.

Сегодня стало модным рассуждать о том, что, с отменой пресловутой шестой статьи, исчез партийный диктат. Ибо теперь партийные органы совершенно не вмешиваются, да и не имеют права вмешиваться, в дела государственных органов. Давайте посмотрим, как это выглядит на деле.

Демонстрация 7-го ноября была в центре внимания уже давно. Наконец и в Волковыск достучалось понимание того, насколько нелепо стоять на площади народ в добровольно-принудительном порядке. Причём только ради того, дабы отпраздновать очередную годовщину Октябрьского переворота...

Президиум Волковысского городского Совета принимает решение: демонстрацию 7-го ноября не проводить. Вместо неё провести митинг. Решение было разумным: нет демонстрации — нет и "праздничных" колонн. А раз так, то нет и "обязаловки", т.е. добровольно-принудительной явки. Не доведётся мерзнуть на площади ради того, чтобы пройтись перед "отцами города", стоящими на праздничной трибуне.

/ Окончание на стр. 7 /

СЕМДЗЕСЯТ ПЯТАЯ

Час выбараў даўно мінуў, але так званы "фэнамён 75-ай акругі" і дагэтуль час ад часу абмяркоўваецца, ніяк не жадаючы адыходзіць у мінулае. Гэта паказала, напрыклад, сустрэча выбаршчыкаў з дэпутатамі ад Клюбам "Дэмакратычны выбар" у канцы кастрычніка. Таму рэдакцыя пасля працяглых ваганьняў вырашыла ўсё ж вярнуцца да гэтага тэмы. Зараз, глядзячы на выбарчую кампанію з высокае званіцы мінуўшага часу, можна спакойна без эмоцыяў разабрацца ў тым, што адбылося ў лячэбных установах падчас выбарчай эпопеі, што было пасля яе і чым гэта ўсё скончылася.

Што ж здарылася ў 75-ай акрузе? Каб зразумець гэта, лепш за ўсё пачаць з пачэй, якія папярэднічалі выбарам, а менавіта — з утварэньня акругаў. А гэтае утварэньне йшло, трэба сказаць, самым бязглуздым чынам... У склад акругі № 75 уваходзілі: цэнтральная раённая бальніца, радзільны дом, скур-вен-ды туб-дыспансэр. Ужо тады гэта павінна было прыцягнуць да сябе увагу. Пакуль што толькі тым, якія выбаршчыкі былі ў сьпісах. Па-першае, у РАЁННАЙ бальніцы — істотная частка жыхароў навакольных вёсак. Пытаньне: якое дачыненне яны маюць да гарадзкога Савету? Тым ня меней у сьпісы іх занеслі. Па-другое, яшчэ на гэтай стадыі можна было прадбачыць, што ў выпадку зацягваньня выбараў на другі ці трэці тур, акруга аўтаматычна зробіцца несапраўднаю з-за ратацыі кантынгенту /хворыя ж маюць звычайку выпісвацца з бальніцы/.

Гэтыя дзеве акалічнасьці заўважыў бы любі дурань... Але ў выбарчай камісіі дурняў не было — там усе цвёрда верылі: выбары пройдуць па-брэжнеўскі, а таму пра другі тур не варта турбавацца. Цікавыя наступствы ад гэтага. Вось напрыклад, як быць з наказамі выбаршчыкаў: далі наказ адныя, а справаздачу аб выкананьні слухаць будуць ужо другія. А мо ім гэта непатрэбна — мо яны зусім іншыя наказы абдалі... А вось такое пытаньне: хто мае права адклікаць такога дэпутата: тыя хворыя, што абралі ці тыя, што зараз хвараюць? А наконт законнасьці таксама цікава атрымліваецца. Адгаласаваў чалавек у першым туры па мейсцы жыхарства. Потым захварэў. Лёг у бальніцу. Ізноў галасуе. Як быць з прынцыпам "адзін чалавек — адзін голас"? Ці такое пытаньне: хто павінен зьвяртацца да яго па дапамогу — той, хто хварэў падчас выбараў, ці той, хто ляжыць у бальніцы? Высова напрошваецца сама — па 75-ай акрузе абіраўся дэпутат не ад выбаршчыкаў, а ад установы. Гэ-

та значыць, што акруга павінна была ліквідавацца як непаўнамоцная. Выбары па ёй маглі б лічыцца сапраўднымі толькі пры адной умове: калі б галасавалі паводле сьпісаў ад 4-га сакавіка /г.зн. першага туру/.

Праўду жама прыказка: які ў царкве поп, такая й паства. У дадзеным выпадку — якая акруга такая й выбары. Гэтую акругу ўпадабаў старшыня выканкаму — А.Зайцаў, які ў першым туры пагарэў двойчы: яго "пракацілі" як з гарадзкім так і з абласным Саветам. Вядома, што ў склаўшайся сітуацыі галасаваньне набывала сэнс "быць ці ня быць"... Таму выбары адбыліся ў "пінчээтаўскім" варыянце. Нават горш.

Бадай што толькі дэсантнікаў з кулямэтамі не хапала, каб была поўная Люзія, што мы ў Чылі. Мяркуюце самі: далей пойдзьце толькі тры факты, што зафіксаваныя дакумэнтальна /складзены акт або маецца заява выбаршчыка/.

Закон аб выбарах быў парушаны наступным чынам. Выбаршчыкаў прымушалі галасаваць не ў кабінках дзеля тайнага галасаваньня, а адкрыта ў палатах. У прысутнасьці ўсіх астатніх выбаршчыкаў /г.зн. хворых/, лечучага ўрача і члена выбарчае камісіі. Шмат у якіх палатах ручак /ці нават алоўкаў/ не было й блізка. Даходзіла нават да адкрытага ціску на хворых. Прыклад: калі адна з выбаршчыц патрабавала, ў адпаведнасьці з законам, аловак, "савецкі медык" пачаў вучыць яе розуму: "Кідай так! Бач, якая — мы на яе чорт ведае колькі ўколаў пусьцілі, а яна яшчэ ў нас тут чымсьці абуралася !!!". Пасля ўскрыцьця вурнаў высветлілася: ў клубе ЦРБ прагаласавалі — колькі б вы думалі? — пяць выбаршчыкаў. Пяць! А гэта значыць, што усе астатнія галасавалі ў палатах, пад пільным вокам "зацікаўленых асобаў". Але й гэта ня ўсё. З самае раніцы, калі хворыя яшчэ спалі, па тэрыторыі бальніцы прашпацыраваў нехта з медпэрсаналу. Так бы мовіць, нехта з прадстаўнікоў самай гуманнае прафэсіі. Пасля чаго дзверы ў некаторых аддзяленьнях чамусьці замкнуліся. На лямант хворых праз вокны ніхто ўвагі не зьвяртаў. Маўляў, тут такія падзеі адбываюцца, таму не да вас. Маўляў, адчынім толькі тады, калі "за" прагаласуюць... Есьць і менш сур'ёзныя заўвагі. Напрыклад наступная: паводле Закону аб выбарах, бюлетэнь выдаецца толькі пры прад'яўленьні дакумэнту, які зьмяшчае асабы /паспарту ці іншага/. Наколькі вядома, гісторыя хваробы такім

дакумэнтам не зьяўляецца, а іншага ніхто з хворых ня меў. Ну, добра, хай гэта проста фармальнасьць. Але як быць з тым, што кантынгент хворых зьмяніўся да гэтага часу амаль на сто працэнтаў? А вось яшчэ адно назіраньне: колькасць хворых супадае з колькасцю бюлетэняў. А з гэтага вынікае, што прагаласавалі ўсе. Нават тыя, хто ляжалі ў рэанімацыі непрытомныя...

Што далей? Далей былі звароты ад Клубам "Дэмакратычны выбар" у абласную ды рэспубліканскую выбарчыя камісіі. А потым і ў пракуратуру. Які вынік? Чарговы раз пераканаліся, што паўсюль — адна мафія. Чарговы раз убачылі як рука руку мые...

Часам бывала й так: на словах згаджаюцца — так, гэта сапраўды супроцьзаконна, — а на справе — палкам аддаюць гэтае пытаньне на волю лёсу.

Што сказаць на заканчэньне? Пазіцыя Клубам "Дэмакратычны выбар" адназначная: лічыць акругу № 75 неправамоцнаю, выбары па ёй — неадбыўшыміся, а Ваўкавыскі гарадзкі Савет — складаючымыся з 74-ох дэпутатаў /а не з 75-ці, як зараз/. Клуб таксама лічыць, што ў дзеяньні выбарчае камісіі ёсьць склад злачынства, прадугледжанага артыкулам 131-ым Крымінальнага Кодэксу БССР /парушэньне тайны галасаваньня/. У адрозьненне ад некаторых "адказных асобаў", Клуб ня лічыць гэтую гісторыю скончанай, а пытаньне — вырашаным.

Міжволі прыходзіць на ўспамін гісторыя пра японскія норавы. З нагоды сьмерці аднаго зь імператараў была абвешчана амністыя. З турмаў вызвалілі літаральна ўсіх. Амністыя ня тычылася толькі тых, хто адбываў пакараньне за забойствы, згвалтаваньні, а таксама за ПАРУШЭньНЕ ЗАКАНАДАЎСТВА АБ ВИБАРАХ...

Шаноўныя бюракраты! Вы былі ў Японіі? Калі давядзецца, дык барані вас Бог — нікому не распаўядайце гісторыю пра 75-ую акругу !!!

Я. Ваўкалака-Тутэйшы.

Ад рэдакцыі: хай ня зьдзіўліць чытачоў такі экзатычны подпіс — мы пакідаем за сабою права друкаваць асобныя матэрыялы па жаданьню аўтара пад псеўданімам. У гэтым выпадку за зьмест матэрыялу адказнасьць нясе рэдакцыйная група.

нататкі пра **СЫМБ** **О** **ЛІ**

Бадай што ўсе ведаюць малюнак, які сёння лічыцца гербам нашага гораду. Часам яго можна ўбачыць на гарадзкіх вуліцах, каля шашы, што вядзе ў горад. З'явіліся сувеніры зь яго выяваю. І цікавая рэч — усе мы час ад часу глядзім на яго, нават не задумваючыся, наколькі ён бязгледзі... Нам чамусьці нават не прыходзіць у галаву што ён складзены насуперак здароваму густу, насуперак патрабаванням геральдыкі.

Але ж быў час, калі Ваўкавыск меў сапраўдны герб, які лічыўся адным з найбольш старажытных на Беларусі... Звернемся да гісторыі. Але спачатку — што ёсць герб? Беларускі даследчык А. Цітоў прыводзіць такое вызначэнне: "гэта знак, выкананы паводле законаў геральдыкі, які... з'яўляецца сімбалам незалежнасці і падкрэслівае грамадзка-правую агульнасць асоб, што карыстаюцца ім". Права на ўласны герб мог мець толькі так званы "вольны" горад — горад, які атрымаў прывілей на магдэбургскае права. Выява гербу была паўсюдна, дзе трэба было падкрэсліць афіцыйнасць, дачыненне да пэўнага гораду: на гарадзкіх пячатках /радзепкай ды судовай/, на вайсковых харугвах, на сцягах — усяго не пералічыш...

Так яны й ідуць побач — гарады ды іх гербы. Зь цягам часу твар гораду змяняўся. Герб заставаўся нязменным.

Віцебск

Зусім іншае адбылося ўжо ў наш час. Перамалёўвалі сімбальку раз-по-раз, "выпраўляючы" ды "удакладняючы" яе. Не абмінула гэтая свістапляска й наш Ваўкавыск.

Але ўсё на парадку. Герб, які атрымаў Ваўкавыск, быў лаканічны і разам з тым запам'янальны: сярэбраная галава ваўка у блакітным полі. Паводле агульнапрынятай класіфікацыі яго адносяць да

гэтага званай "штучнай" групы, а менавіта — да "гаворачых" гербаў, у якіх выява непасрэдна звязана з назваю гораду.

Бярэсце /Брэст/

Варта адзначыць наступнае. Згодна з традыцыямі беларускай геральдыкі, найбольш правільнымі лічыцца тыя гербы, дзе ўдалося пазбегнуць накладання колеру на колер, або мяталу на мятал. Але ж пры ўжыванні ў малюнку выяў натуральнага колеру /напрыклад жывёл/ узніклі пэўныя цяжкасці: даводзіла-

ВАЎКАВЫСК

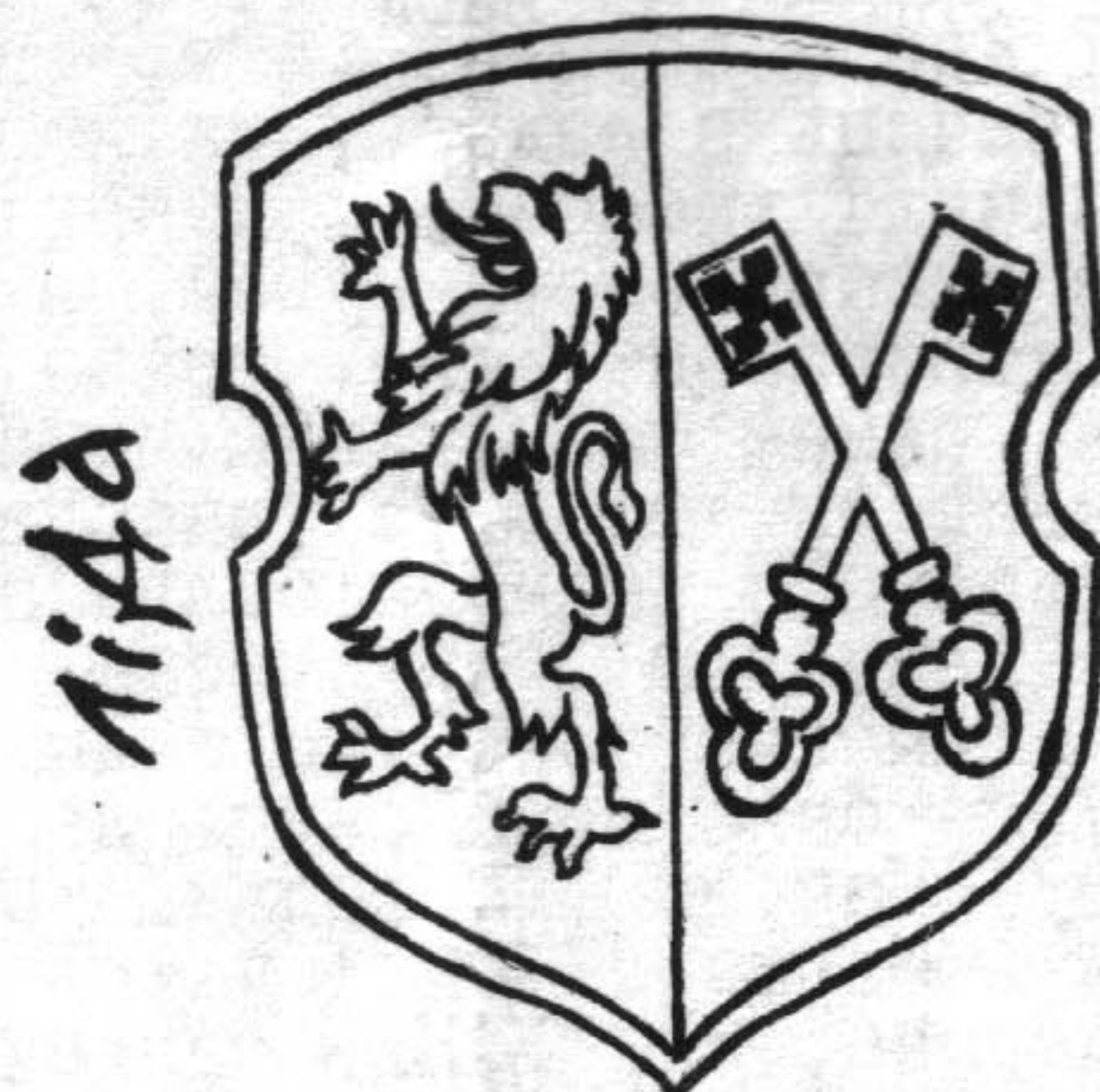

ся або грэбаваць гэтым прывілам, або выкарыстоўваць у малюнку "металічны" /залаты ці сярэбраны/ фон, але ж традыцыйны на Беларусі фон — блакітны... Сапраўды: "Беларусь сінвокая"! Такім чынам, у ваўкавыскім гербе было выканана нават гэтае, самае цяжкае патрабаванне. Што ж тычыцца гісторыі, дык тут ня ўсё так гладка, як у малюнку...

Гародня /Гродна/

Самы ранні зь вядомых на сёння прывілеяў, дадзеных Ваўкавыску, датуецца 22.02.1507 г. Таму звычайна гісторыю нашага гербу адлічваюць ад 16-га стагоддзя, але... Справа ў тым, што гэты прывілей — пацвярджальны. А з гэтага вынікае, што магдэбургскае права Ваўкавыск атрымаў значна раней. На столькі раней, што яго нават спатрэбілася пацвярджашь. Першапачатковы прывілей дагэтуль ня знойдзены, таму — хто ведае? — мо

ЛІДА

наш герб адзін з найбольш старажытных!... Адно бясспрэчна — з'явіўся ён істотна раней за 16-е стагоддзе. Неўзабаве пасля атрымання пацвярджальнага прывілею адбылася першая спроба змяніць малюнак гербу. А менавіта — замяніць воўчю галаву ваўком. Гэтае "удасканаленне" аказалася няўдалым, і ў 17-18 стагоддзях на гарадзкіх пячатках зноў

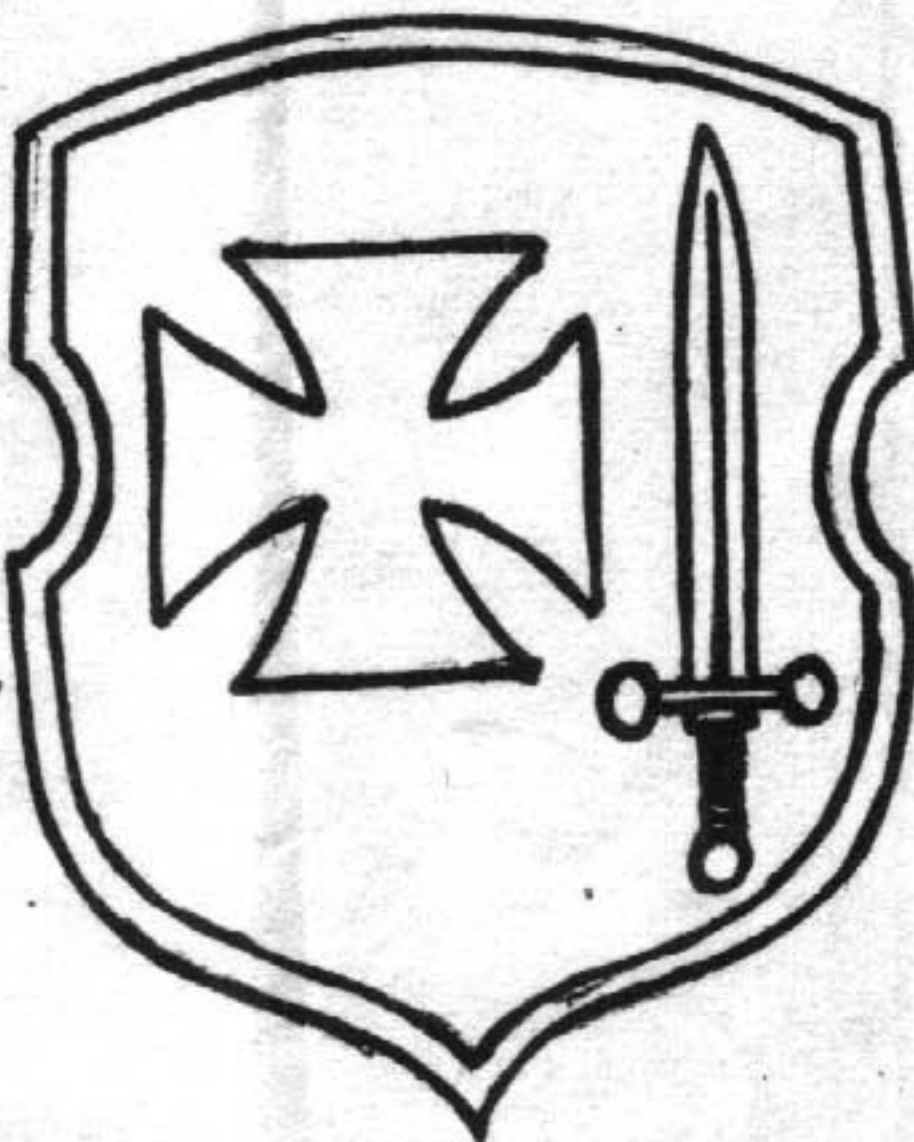

Камянец

мы бачым стары малюнак. Чаму не прыжылася новая кампанюка? Магчыма таму, што з'яўлялася непажаданнае спалучэнне "колера з колерам" /шэры на блакітным/. А мо й таму, што "удасканалены" варыянт зрабіўся падобны на герб Лагішына /воук на ласіных нагах/. Сёння аб гэтым меркаваць цяжка, але, так ці інакш, Ваўкавыскі сімбаль да 18-га стагоддзя праіснаваў у сваім першапачатковым вы-

глядзе. Другая хваля "паправак" пачалася пасля заваявання Беларусі Расейскаю Імпэрыяю. Справа ў тым, што ў расейскай геральдыцы існуе традыцыя, згодна зь якою ў гарадзкі герб дадаецца элемент гербу губэрнскага цэнтру. Такія матывы бачныя ня толькі ў расейскіх гербах, але менавіта там гэтая традыцыя была найбольш распаўсюджанай. Гэтым і тлумачыцца тое, што ў гербы шмат якіх гарадоў быў дададзены знакаміты расейскі дзевяцігаловы арол, які павінен быў сімбалізаваць належнасць да Імпэрыі. Але гэта была часова зьява, якая адыйшла, не наклаўшы на тутэйшую геральдыку ніякага адбітку. Такім чынам Ваўкавыск перажыў і гэтую навалу, захаваўшы свой сімбаль такім, якім ён быў не адну й ня дзве сотні гадоў. Зусім іншае адбылося ў наш час. Сучасны "мастак" ад ідэалогіі папрацаваў ад душы!...

КРЫЧАЎ

Цікава, чым думае той, хто складае камбінацыю з ваўка, шэсьцярні, коласу ды лічбаў, фарбавае поле тарчаі ў колеры сцягу БССР?! Якім мейспам думае гэты "ідэйны падкаваны" мастак? Вернемся да гісторыі. Герб надаваўся гораду ў сувязі зь пераходам яго ў новы стан: са звычайнага паселішча ён рабіўся "вольным горадам". Якія ж змены адбыліся ў Ваўкавыску а другое палове

ВОЎНА

20-га стагоддзя? Чаму зьявілася пільная патрэба надаць гораду новы герб? А не было ніякай патрэбы. Уся справа ў тым, што зьмена сымболікі увайшла ў моду. Той жа беларускі сыяг мяняўся падчас савецкае ўлады двойчы: спачатку зь бел-чырвона-белага зрабілі чырвоны зь белым арнамантам. Потым да яго чамусьці прыляпілі зялёную паласу /зялёны штандар Ісламу?!/. Зьмяніўся й герб Беларусі. Зьмяніліся назвы /напр: Мэнск—Мінск, Гомля—Гомель/. Навошта? Вельмі проста. Амаль як у "Інтэрнацыянале": "Мы сьвет на новы лад збудуем!!!" Ну й будавалі... Будавалі, выракаючыся ўсяго, што было да інае "будулі"...

Памятаеце, з падручніка па гісторыі: "Сапраўдны росквіт навукі пачаўся толькі пасля Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі... Сапраўднымі людзьмі мы зрабіліся толькі пасля рэвалюцыі... Сапраўдны пад'ём прамысловасці ў нас пачаўся толькі пасля.. сапраўдны росквіт культуры, мастацтва... ТОЛЬКІ ПАСЛЯ.. пасля... пасля"... Часам мне здаецца, што — як дай бальшавікам волю — яны б ня толькі гісторыю — а нават Бібію перапісалі б! Напісалі б як вызвалены камісарамі ад панскага прыгнёту Бог стварыў Зямлю ды неба пасля... чаго? Ну, зразумела — пасля Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі!...

кава... Ды дзе ж вы бачылі, каб год заснаваньня ў герб упісваўся? Ні ў адной цывілізаванай краіне так не рабілі. Хаця, чаму тут дзіўніцца — мы ж не цывілізаваная краіна! /Лепш бы ўжо падпіс "мастака" паставілі: больш асэнсаваным малюнак не зрабіўся б, але мы ведалі б, каму "дзякаваць"!

Жыровічы

А чым абгрунтаваны падзел поля на дзве часткі? З 70-ці вывучаных на сёння гербаў толькі тры маюць падзеленае поле. У двух выпадках /Ліда, Ашмяны/ гэта тлумачыцца жаданьнем увесці элемэнты іншых гербаў, а ў трэцім /Нясвіж/ наяўнасцю врубаву*. Якая патрэба была прарабляць гэта ў Ваўкавыску? Што — горад належыць Мінмашбуду, сымбольш якога — шэсьцярня?! Ці па тарчаі білі коласам, ды так, што застаўся след ад удару? Такім чынам, падзел поля /наогул не характэрны у Беларусі/ нічым не абгрунтаваны.

Што ж да колераў, дык тут наогул няма чым крыць. Існуючыя законы геральдыкі за-

кіраўнікоў... Неадукавана?! Затое Ідэйна!!! У ніжняй палове — шэсьцярня. А чаму, ўласна кажучы, назва заводу? Спрадвеку род заняткаў гараджан сымбалізаваўся нейкімі ускоснымі шляхамі. Але нам гэта навошта? Мы вось так, проста у лоб — па-бальшавіцку. Некалі паказалі па тэлебачаньні гутарку гісторыкаў на тэму геральдыкі. Дык там шмат сьмяяліся з аналягічнага выпадку. Толькі замест шэсьцярні фігурыраваў краіна са струменем — у гонар нейкага хімпрадпрыемства... Дзякаваць Богу, што яны пра Ваўкавыск ня ведалі. Цікава, што нам рабіць калі зачыхне у горадзе машынабудаваньне? Мянiць герб? Дык ці ў апошні раз?!

Там жа, ў ніжняй палове — колас. Навошта? Што — на тэрыторыі Ваўкавыску жыта сеюць? Ці большасць гараджанаў — хлебаробі?... Падсумуем:

- 1/ Зьмена гербу бязь ніякай патрэбы;
- 2/ Наяўнасць у малюнку лічбаў;
- 3/ Неабгрунтаваны падзел поля на дзве часткі;
- 4/ Спалучэньне чырвонага колеру зь зялёным;
- 5/ Бязглуздая шэсьцярня;
- 6/ Недарэчны колас.

Мо хопіць? На адной руцэ пальцаў ужо мала. Каб быць да канца аб'ектыўным, варта адзначыць, што

ёсьць гербы, выкананыя з парушэньнем традыцыяў. Але ў іх — максімум адна недарэчнасьць. Калі болей — герб ня мае права існаваць. А ў нас іх колькі? Шэсьць.

Такім чынам, тое, што сёння лічыцца сымболом нашага гораду — гэта сыяг бязглуздыцы. І здатны ён хіба толькі на тое, каб быць эмблемай гаркаму або выканкаму — ў залежнасьці ад таго, дзе ён "нарадзіўся". На доўгую памяць аб тым, якія неадукаваныя, нават непісьменныя людзі там трапляюцца, а пакуль што... Ведаеце, як у тэатры падчас прэм'еры:

— Аўтара на сцэну!!!
— Аў-та-ра!!!
А й сапраўды цікава: хто аўтар гэтага "гербу"??

Ад рэдакцыйнай групы:
пры напісаньні былі выкарыстаныя некаторыя матэрыялы /у прыватнасьці, малюнкi/ з кнігі А. Цітова "Гарадзкая геральдыка Беларусі"

Адна з выяў гербу "Пагоня"

А калі гэтак, дык не было папярэдняе гісторыі. Можна даваць новыя назвы ды ўтвараць новыя гербы, не зважаючы на старыя... Зразумела, што ў гэты струмень трапіла й тагачаснае кіраўніцтва нашага гораду. І што ў выніку атрымалася? Эмблема. Ды й ня вельмі разумная. Зірнем на яе больш уважліва.

Пад лапамі ваўка — лічба "1252", якая сымбалізуе "год нараджэньня" Ваўкавыску. Ці-

Нясвіж.

бараняюць непасрэдна спалучаць чырвоны колер зь зялёным. Але ж апрача гэтых законаў ёсьць завядзёнка, паводле якой дурасць вышэйстаячага кіраўніцтва усімі астатнімі павінна паўтарацца штодзённа. Ёсьць у нас сыяг БССР, які не адпавядае памянёнаму правілу? Ёсьць. Ну дык давайце выкарыстаем гэтыя колеры ў Ваўкавыскім гербе — праявім прыхільнасць дурасці вышэйстаячых

* Вруб — у геральдыцы — паласа, якая нібыта засталася на тарчаі пасля удару па ёй мячом або баявою сякерай.

МАРКСІЗМ — ТЭОРЫЯ АБСУРДУ

Аляксандр ЦЫПКО, былы кансультант ЦК КПСС, прыцягнуў да сябе ўвагу ў 1988 годзе. Тады ён надрукаваў перагартыкулаў пад назваю "Вытокі сталінізму", дзе разглядаліся праблемы савецкага грамадства — ад Кастрычніцкай рэвалюцыі да гэрбачоўскага парняду. Прапануем чытачам зьмяшчанае ў газэце "Советская молодежь" /СМ, Рыга/ Інтэрв'ю, дадзенае Аляксандрам Цыпко карэспандэнту амэрыканскага часопісу "НьюсуІк". /СМ, 16-га кастр., 1990 г. /

На Захадзе хто-кольвечы лічыць марксізм састарэлаю тэорыяй. Якую ролю, на ваш погляд, адыгрывае гэтая Ідэалёгія ў савецкім грамадстве?

— Дзеля ленынскае групы, у тым ліку Сталіна ды Троцкага, марксізм быў баявою зброяй. Савецкія кіраўнікі больш позьняга часу з-за нізкага узроўню сваёй палітычнае адукацыі ператварылі марксізм у догму. Брэжнеў, Суслаў ды Андропаў былі неверагодна цыннічныя, асабліва Андропаў — вельмі адукаваны, разумны чалавек — добра разумеў, што гэтая Ідэалёгія неабходная дзеля захаваньня ўлады. Дзеля кантролю над грамадствам.

Нядаўна Вы напісалі: "Марксістская Ідэалёгія пакідае камуністам увесь час скакаць у басейн без вады". Ці значыць гэта, што марксізм — мертвы?

— Нажаль не. Марксізм — гэта хворая, Ілюзорная успрыняцьце рэчаіснасьці капіталістычнага ладу. Ён зьявіўся ў сярэдзіне XIX стагоддзя як рэакцыя на рэзкі кантраст між багатыцём ды галечай. Я лічу, што гэта — Ідэалёгія "крайніх" людзей, ня здолешных адаптавацца у грамадстве ды ня здольных пераадолець цяжкасьці нармальным цывілізава-

ным спосабам.

Савецкія кансэрватары сапраўды вераць у марксізм?

— Гэта вельмі цяжкае пытаньне. Шматлікія дагматыкі зусім ня здольныя зразумець усёй складанасьці сучаснага сьвету, а таму намагаюцца навізаць людзям прымітныя схэмы марксізму. Іншыя зьяўляюцца проста гультаява-тымІ, малаадукаванымІ й ня маюць іншага шанцу вылучыцца, чым як толькі праз камуністычную партыю. Такія людзі й чапляюцца за сацыялізм — лад гультаёў ды бюракратаў.

Нядаўна я сустракаўся з амэрыканскімі марксістамІ й быў, вярта сказаць, вельмі ды вельмі здзіўлены. Яны успрымаюць сьвет толькі ў чорна-белых колерах. Амэрыканскія паслядоўнікі Маркса лічаць, што заходняе грамадства эксплуатае людзей, а таму сацыялістычны лад лепш. Калі ім спрабуюць тлумачыць, што эксплуатацыя пры сацыялізме значна цяжэй, яны гэтага не разумеюць... Яны цалкам падобныя на заснавальнікі вучэньня: Маркс таксама бачыў у навакольнай рэчаіснасьці толькі тыя гістарычныя праблемы, што падыходзілі пад яго схэму, а іншых ён не заўважаў.

А як нахонт "раньняга" Маркса ды яго акцэнтаў на агульначалавечыя каштоўнасьці?

— Спачатку я лічыў "раньняга" Маркса гуманістам, але потым зразумеў, што самы небажальны Маркс — той самы "раньні". Ён нападае на правы ды вольнасьці асоб, ён супраць хрысьціянскае недатыкальнасьці кожнага. Маркс быў гэніяльным мьсьліўцам, але душа яго была мертвая.

Як Вы ставіцеся да новай Інтэрпрэтацыі гісторыі Савецкага Саюзу?

— "Неамарксісты" Отта Ланцэс, Юры Афанасьёў — маюць Ілюзію, што, выкрываючы Сталіна, магчыма абяліць "ленынскую гвардыю" ды захаваць у людзях павагу да "гуманнай" рэвалюцыі, да Ідэалау Кастрычніка.

Але разумны чалавек, дазнаўшыся пра злачынствы Сталі-

на, пачынае разумець, што й астатнія "правадыры" мала чым адрозьніваліся ад тырана. Погляд з агульначалавечых, хрысьціянскіх пазіцыяў прымушае задумацца: ці каштавала "сьветлая будучыня" семдзесят мільёнаў жыцьцяў?

Але што здолее замяніць камуністычную Ідэалёгію? Вы заклікалі вярнуцца да расейскае культуры ды гісторыі, да Царквы, "гістарычнае памяці ды веры". Ці не падобна гэта на лезунг ультраправага нацыяналіста?

— Магчыма, але працу ўлічыць, што казаў я гэта як дэмакрат. Мая канцэпцыя адраджэньня дэмакратычнай Расеі — гэта не "РАСЕЯ ДЗЕЛЯ РАСЕЙЦАУ". Вольныя людзі маюць права спавядаць свая рэлігію, й адна з умоў перабудовы — адраджэньне Царквы. Але артадаксальная Царква аб'яднае ўсе славянскія народы.

Але ня ўсе народы Прыбалтыкі, Сярэдняе Азіі ды Каўказу. Ці не прывядзе адраджэньне расейскае нацыянальнае самасьвядомасьці да краху Імпэрыі?

— Я перакананы, што калі Расея здолела б уваскрасіць сваю культуру, рэлігію, традыцыі — шанцы захаваць Савецкі Саюз у цэласьці павялічыліся б разоў у дзесятак. Людзі бягуць ад абсурднае Ідэалёгіі, ад некампэтэнтнага ўраду, ад тых агрэсіўных грубіянаў, якіх мы бачылі на 28-ым зьездзе КПСС. Дзеля Эўропы ды ўсяго сьвету вельмі важна каб Расея была культурнай, цывілізаванай краінай, якая адмовілася ад свайго "месіянства" — навязваньня сацыялістычнага ладу жыцьця.

Але ў СССР ужо Існуе апазіцыя...

— Трагедыя Савецкага Саюзу ў тым, што нават апазіцыянэры тут — таксама марксісты. Яны змагаюцца за палітычныя паляшэньні, ўжываючы нягодную тактыку — палітыку льявізны.

Што Вы думаете пра перспэктывы разьвіцьця марксізму?

— Іх проста няма.

/ ІМА-прэс — па матэр'ялах часопісу "НьюсуІк" /

"Новы дзікабраз" /Прага/ № 16, 1990 г.

Замежны гумар, або ВЕСТКІ з-за кардыну

ИСТОРИЯ С ДЕМОНСТРАЦИЕЙ

Начало см. стр. 2.

Но есть у демонстрации и другая сторона — амбиции горкома КПБ ... Действительно — как это на Беларуси — заповеднике "социалистического выбора" — и вдруг без демонстрации?!

Как отменить решение Президиума? Элементарно! Для этого проводится совместное заседание президиумов городского и районного Советов и горкома компартии. Короче — зададим массовостью! Решение было принято. То, которое требовалось сторонникам "твёрдого курса".

А теперь попробуем взглянуть на всё это беспристрастно.

Первое. Городской Совет районному не подчинён и не подотчётен. Демонстрация имеет состояться /либо — не состояться/ в городе, т. е. на территории городского, а не районного Совета. А значит, решать судьбу демонстрации должен городской Совет — районный к этому не имеет никакого отношения. Вопрос: зачем понадобилось совместное заседание? Ответ удивительно прост: в президиуме районного Совета больше "послушных" горкому депутатов.

Второе. Как может президиум Совета, т. е. орган государственной власти принимать решение совместно с горкомом КПБ, т. е. органом общественно-политической организации? Особенно в свете того, что в составах обоих президиумов преобладающая часть — члены КПБ/КПСС. Вот она — старая песня под названием "партия и правительство решили"!

Третье. В силу того, что в голосовании принимали участие люди, не имеющие на то права, данное решение является неправомочным. А раз так, то остаётся в силе первое решение Президиума горсовета /"демонстрацию не проводить"/. Следовательно демонстрация 7. X. 90 г. — прямое нарушение ...

Но что это значит, когда речь идёт об амбициях КПБ! Такая вот получилась история с демонстрацией. Ничего нового — просто лишнее подтверждение тому, что партия когда-то узурпировавшая власть, делиться ею пока не собирается ни с кем.

Итак, выборы закончились. Причём, давно. Настало время оглянуться: что нам дали Советы в новом составе? Ничего. Попробуем разобраться, почему так случилось, ибо истина "так жить нельзя" уже успела стать тривиальной.

Состав Советов всех уровней по всей Белоруссии примерно одинаков: большинство в них — те

сив разрешения вышестоящих органов. И то не более одного раза...

Точно такая же картина и во всех остальных Советах, абсолютно все они занимаются исключительно ратификацией решений, принятых "более компетентными" органами. Как говорится, "шаг влево, шаг вправо считается побегом". Ждать чего-либо от та-

ЧТО ДАЛЬШЕ?

же представители нашей бюрократической, партийно-номенклатурной братии, что и раньше. Да ещё их подпевалы разного калибра. Представители оппозиции — БНФ и другие движения, которые входили в блок "Советы-90", сегодня имеют меньшинство. Почему так получилось? Причин много. Аппарат использовал всё — все имеющиеся возможности. Пожалуй, вторая, не менее серьёзная причина — это то, что народ был ещё недостаточно подготовлен к выборной кампании — люди устали от выборов, не сознавая, что единственный шанс что-то изменить — это держаться "до последнего", вычёркивая предлагаемых партбюрократией кандидатов. В частности, у нас в Волковыске избиратели остановились на двух турах. Третья из причин — недостаточная информированность. Не зря печать называют "четвёртой властью" — в условиях, когда ВСЕ средства информации монополизированы в руках одной партии, трудно донести до народа правду.

Итак, что мы имеем сегодня? Простой арифметический перевес в количестве голосов позволяет торпедировать любую попытку добиться каких-либо изменений. В качестве примера можно взять хотя бы Верховный Совет БССР, благо, трансляции с его сессий — дело доступное. Тот, кто видел первую сессию, тот имел возможность наблюдать, как порой круто менялся её ход. Всем известно, как непримиримо относилась группировка Соколова — Дементя к идее независимости. Но вот Николая Ивановича вызывают в Москву "на инструктаж". И что же? По возвращении он неожиданно становится одним из наиболее твёрдых сторонников принятия Декларации о суверенитете. Иными словами: Москва приказала, — и Дементей сразу стал суверенным. Точно такими же стали и все те, кто раньше готов, казалось, "волком выгрызти суверенитет. Но что толку?

На что нам сегодня суверенитет? Дело в том, что другие республики принимали его затем, чтобы иметь хотя бы моральное право на принятие решений, противоречащих указаниям центра. А что у нас? А у нас, пожалуй, только чихнуть могут, не спро-

ских Советов — бессмысленно.

Часто можно слышать: "Ну, выбрали мы Сидорова/Петрова, Степанова, Ибрагимову/ — а что толку. Колбасы-то в магазинах всё равно нет..." Да, её нет. И не будет. Потому, что один /два, пять, десять/ депутат, пускай он даже самый прогрессивный, сделать ничего не сможет из-за всё того же пресловутого "татаро-монгольского" большинства. Просто потому, что силу закона имеет только решение сессии. А там — то самое, "татаро-монгольское"... И позиция его вполне определённая — чего сверху не приказали, того делать не буду. А "сверху" не прикажут, — там сами указания дожидаются. Надо отдать должное — не все такие. Но иной и рад бы вразрез пойти, да при всём желании не сможет — "сверху" среагируют. И прощай должность /кресло, портфель и т. д./

Другой аспект — работа в округе. Предположим, обратились к депутату за помощью. А что он может? Какими правами пользуется? Почитаешь сегодняшние нормативные акты — и диву даёшься: "имеет право обращаться", "имеет право требовать", "имеет право предлагать" — всё на один лад. То есть, по сути, просить в инстанциях как и частное лицо. С той только разницей, что принять его обязаны в любом случае. Закона о статусе депутата в БССР нет. Закона о самоуправлении — тоже. То есть власти, как таковой, нет. А в таких условиях можно творить что угодно. И творят. Вспомним цех фритты ...

Но ведь так продолжаться не может. Делать-то что-то надо... А что? Есть два варианта. Первый — отозвать "татаро-монгольскую" часть депутатов. Но практически это сегодня невозможно: во первых, Закон об отзыве совершенно нежизнеспособен. Такое впечатление, что писался он с расчётом на то, чтобы им невозможно было пользоваться. Новый Закон ещё не принят, да и не

Сокращение см. стр. 8

ЧТО ДАЛЬШЕ?

начало см. стр. 7
скоро появится -- вспомним про всё то же большинство. Вторая причина -- низкая активность избирателей. Процедура отзыва в любом случае будет сложнее, чем выборы. Хотя, как знать...

Второй вариант, пожалуй, более приемлемый на сегодня -- это добиться роспуска ныне действующих Советов, а затем новых выборов -- уже на многопартийной основе. Как? Это более сложный вопрос. Во всяком случае, иным способом, нежели в Армении, Молдове и т. д. Кой-какой опыт уже есть. Это и требования шахтёров об отставке союзного правительства, и голодовки студентов на Украине. Путей много. Но упаси нас Бог от экстремизма: при любом мало-мальски подходящем случае возможно введение военного положения -- агонизирующий тоталитарный режим не остановится даже перед этим...

Какой из этих вариантов лучше? Пожалуй, второй. Но к таким действиям народ сегодня не готов. Ведь это -- посерьёзнее любых выборов...

Но это -- в перспективе, хотя и в недалёкой. А что сегодня? А сегодня остаётся одно. Захват власти аппаратной партক্রатией оставил нам только одно -- добиваться смены власти на всех уровнях. В том числе -- и путём забастовок. Кстати, о забастовках. Они есть у нас и сегодня. Но какие? Вроде маленьких сабантуйчиков в одном отделе взятом цеху, на одном отделе взятом предприятии. С таких толку мало. Вспомним всё тех же шахтёров -- добиться известного 608-го постановления они смогли только после массового выступления, когда в забастовку включились не одна и не две, а десятки шахт.

Здесь уместно вспомнить Обращение Рабочего Союза Белоруссии, где говорится:

"Только наша готовность к всеобщей забастовке с требованием отставки политического руководства способна заставить его работать открыто. Именно ГОТОВНОСТЬ, а не разрозненные забастовки, -- стихийные, со множественностью требований, которые делают нас ещё более незащищёнными."

Следует заметить ещё одно: требовать отставки руководства только одного уровня -- непозволительно. Тому есть много примеров: это и Россия, где демократы пришли ко власти в "верхних этажах", но их деятели заблокированы нижними эшелонами, где большинство -- у консервативно настроенного аппарата. Это и восточная Белоруссия, где в некоторых Советах демократы имеют существенную часть голосов -- там их деятельность парализуется вышестоящими соколовыми и дементями.

Так что же всё-таки ждёт республику? Время покажет. Пока ясно только одно -- дальше будет ещё хуже. Надеяться на нынешние Советы -- глупо.

Часто приходится слышать: "Эта мафия" выросла в общество, причём настолько глубоко, что с ней ничего уже не сделаешь!..

Позвольте не согласиться -- сделать возможно многое. Но лишь при условии, что за это возьмётся не группа депутатов, не БНФ, не РСБ, не Клуб "Демократический выбор", наконец, а все мы -- все вместе, весь народ. Во всяком случае, ничего другого нам больше не остаётся.

Э. Потапенко,
депутат городского Совета от 35-го округа.

ВНИМАНИЕ!

Клуб "Демократический выбор" просит откликнуться владельцев печатных машинок, разделяющих наши взгляды и согласных принять участие в издании газеты и другой печатной продукции Клуба.

Просим также отозваться тех, кто имеет возможность пользоваться множительной техникой, либо имеет какие-то соображения на этот счёт. /"Ксерокс", ротапринт, принтер и т. д./

Шчыры дзякуі

Усім тым, хто дапамог гэтай нумару ўбачыць сьвет. Тым, хто так ці інакш дапамог рэдакцыйнай групе -- друкам, папераю ці проста разумнаю парадаю:

спадарам зь Менску

Андрэю Рамашэўскаму,

Алесью Сушы,

Аляксею Шастакову,

Мікалаю Д.,

а таксама спадарам з Ваўкавыску, якія пажадалі застацца невядомымі.

Рэдакцыйная група газеты
"ВЕСТКИ"

Адрас дзеля карэспандэнцый:

231900

Ваўкавыск,
вул. Сацыялістычная,
д. 13, кв. 7.

прачытайце? першадрукай другачу!

ВЕСТКИ

Друкарня "Bielisantzdat"

Газета ваўкавыскіх сяброў
Беларускага Народнага Фронту
"Адраджэньне"
на беларускай ды расейскай
мовах.
Наклад 800 асобнікаў.

Меркаваньне аўтараў надрукаваных
матэрыялаў не абавязкова супадае
з пунктам гледжаньня рэдакцыйнай
групы ды кіраўніцтва БНФ. За дакладнасьць надрукаваных матэрыялаў адказваюць аўтары публікацый

Рэальна --
болыш зя 1000